

УДК 811.111'42:81-116.3

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2026.363209>

О. В. Черненко

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

e-mail: olha.chernenko@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0127-8915>

ЗАСОБИ ВТОРИННОГО СЕМІОЗИСУ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ІНТРАПЕРСОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТИВІВ У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

Abstract

The article presents the results of a linguosemiotic and communicative-pragmatic study of the means of secondary semiosis in the process of interpreting intrapersonal conflictives in contemporary English-language fictional discourse. Within the framework of the proposed research, intrapersonal conflict is viewed as a multimodal discursive construct represented through the interaction of verbal, nonverbal, graphic, digital, and mediatised semiotic resources. Particular attention is paid to the analysis of secondary interpersonal communication as an indirect form of realizing internal conflict through inserted genres, embedded discourse, epistolary and digital forms of communication functioning as means of secondary semiosis and multimodal narrative mediation.

The paper highlights the specificity of the semiotic construction of intrapersonal conflictives through inserted texts, letters, messages, tweets, fragments of social media discourse, and other multimodal resources that ensure a multilevel process of meaning-making and interpretation of a character's internal conflict. It is argued that secondary forms of interpersonal communication not only actualize the hidden cognitive and psycho-emotional states of the character but also intensify internal conflict through the external digital conflict space. The analysis demonstrates that social media in contemporary fictional discourse function as a distinct multimodal mechanism of conflict development, where the processes of call-out culture, dogpiling, digital moral evaluation, and collective online reactions shape new models of conflict interaction and narrative mediation.

The aim of the research is to identify the specificity of the means of secondary semiosis in the process of interpreting intrapersonal conflictives in contemporary English-language fictional discourse, as well as to determine the role of multimodal narrative mediation in the semiotic modeling of a character's internal conflict. To achieve this aim, the study employs methods of multimodal discourse analysis, linguosemiotic analysis, communicative-pragmatic analysis, as well as elements of narratological and cognitive approaches.

The findings reveal that intrapersonal conflictives in contemporary fictional discourse are characterized by a complex multimodal structure in which internal conflict undergoes a process of secondary signification through the interaction of different semiotic systems. The results of the study expand the possibilities for investigating intrapersonal conflicts in fictional discourse at the intersection of semiotics, multimodal narratology, digital discourse, and communicative pragmatics.

Keywords: intrapersonal conflictive, secondary semiosis, secondary interpersonal communication, multimodal narrative mediation, digital discourse, English-language fictional discourse.

Анотація

У статті запропоновано результати лінгвосеміотичного та комунікативно-прагматичного дослідження засобів вторинного семіозису в процесі інтерпретації інтраперсональних конфліктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі. У межах пропонованої наукової розвідки внутрішньоособистісний конфлікт розглянуто як мультимодальний дискурсивний конструкт, репрезентований через взаємодію вербальних, невербальних, графічних, цифрових і медіатизованих семіотичних ресурсів. Особливу увагу приділено аналізу вторинної міжособистісної комунікації як опосередкованої форми реалізації внутрішнього конфлікту через вставні жанри, вбудований

дискурс, епістолярні та цифрові форми комунікації, що функціонують як засоби вторинного семіозису й мультимодальної наративної медіації.

У роботі висвітлено специфіку семіотичного конструювання інтраперсональних конфліктів за допомогою вставних жанрів, листів, повідомлень, твітів, фрагментів соцмережевого дискурсу та інших мультимодальних ресурсів, які забезпечують багаторівневий процес смислотворення та інтерпретації внутрішнього конфлікту персонажа. Доведено, що вторинні форми міжособистісної комунікації не лише актуалізують приховані когнітивні й психоемоційні стани персонажа, а й інтенсифікують внутрішній конфлікт через зовнішній цифровий конфліктний простір. У результаті проведеного аналізу встановлено, що соціальні мережі в сучасному художньому дискурсі функціонують як окремий мультимодальний механізм розвитку конфлікту, де процеси call-out culture, dogpiling, цифрової моральної оцінки та колективної реакції формують нові моделі конфліктної взаємодії та наративної медіації.

Метою дослідження є виявлення специфіки засобів вторинного семіозису в процесі інтерпретації інтраперсональних конфліктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі, а також визначення ролі мультимодальної наративної медіації в семіотичному моделюванні внутрішнього конфлікту персонажа. Для реалізації поставленої мети застосовано методи мультимодального дискурс-аналізу, лінгвсеміотичного аналізу, комунікативно-прагматичного аналізу, елементи наратологічного та когнітивного підходів.

Отримані результати дозволили встановити, що інтраперсональні конфлікти в сучасному художньому дискурсі характеризуються складною мультимодальною структурою, у межах якої внутрішній конфлікт проходить процес вторинного означування через взаємодію різних семіотичних систем. Результати дослідження розширюють можливості вивчення інтраперсональних конфліктів у художньому дискурсі на перетині семіотики, мультимодальної наратології, цифрового дискурсу та комунікативної прагматики.

Ключові слова: інтраперсональний конфлікт, вторинний семіозис, вторинна міжособистісна комунікація, мультимодальна наративна медіація, цифровий дискурс, англійськомовний художній дискурс.

Вступ. У сучасному художньому дискурсі внутрішньоособистісний конфлікт дедалі частіше репрезентується не лише через традиційні форми психологічної нарації, такі як внутрішній монолог, потік свідомості чи авторська рефлексія, а й через складні мультимодальні та медіатизовані форми комунікації (Ізотова & Потапенко, 2024; Шеремет & Лазебна, 2025; Hermans, 2001; Kress, 2010; Monticelli, 2016). Цифровізація соціального простору, активне проникнення соціальних мереж у структуру художнього тексту, поява вставних текстів, епістолярних та медіатизованих фрагментів, онлайн-коментарів, повідомлень і цифрових документів суттєво трансформують способи наративної репрезентації конфлікту та процеси його інтерпретації. У результаті внутрішній конфлікт персонажа все частіше реалізується через вторинні форми міжособистісної комунікації, які функціонують як засоби вторинного семіозису та мультимодальної наративної медіації.

У межах сучасної семіотики й наратології художній текст розглядається не лише як вербальна структура, а як багаторівневий простір взаємодії різних знакових систем, де конфлікт набуває мультимодальної, інтертекстуальної та медіатизованої природи. Особливого значення в цьому контексті набувають вбудований дискурс, вставні жанри, цифрові форми комунікації та наративна медіація, через які здійснюється опосередковане моделювання психоемоційних станів персонажа, його когнітивної нестабільності, моральної самоінтерпретації та соціальної конфліктності. Такі форми створюють додаткові рівні смислотворення, забезпечуючи повторне означування внутрішнього конфлікту у процесі його дискурсивної та культурної інтерпретації (Черненко, 2026; Elleström, 2010; Clark, 2020).

Особливо показовими в цьому аспекті є сучасні романи, що інтегрують у художню тканину цифровий дискурс соціальних мереж як окремий механізм розвитку конфлікту. Соцмережеві реакції, call-out culture, dogpiling, цифрова

публічна мораль та медійовані форми колективного осуду формують новий тип конфліктної взаємодії, у межах якої внутрішньоособистісний конфлікт персонажа інтенсифікується через зовнішній мультимодальний конфліктний простір (Clark, 2020; Ryan & Thon, 2014).

Отже, **актуальність** дослідження зумовлена необхідністю комплексного осмислення засобів вторинного семіозису в процесі інтерпретації інтраперсональних конфліктів у сучасному художньому дискурсі з урахуванням мультимодальної природи цифрової комунікації та трансформації наративних форм у медіатизованому культурному просторі. Попри значну кількість праць із семіотики, наратології, мультимодального дискурсу-аналізу та цифрової культури, недостатньо дослідженим залишається питання того, яким чином вторинна міжособистісна комунікація та мультимодальна наративна медіація беруть участь у семіотичному конструюванні й інтерпретації внутрішнього конфлікту персонажа. Особливої уваги потребує вивчення соцмереж як простору вторинного семіозису, де внутрішній конфлікт проходить процес публічної дискурсивної реконфігурації, переінтерпретації та колективної моральної оцінки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження конфліктного дискурсу в сучасній лінгвістиці характеризуються активним залученням мультимодального, семіотичного, комунікативно-прагматичного та наратологічного підходів до аналізу конфліктної взаємодії. У центрі уваги сучасних наукових розвідок перебувають питання мультимодальної природи конфлікту, цифрової комунікації, наративної медіації та семіотичного конструювання смислу в художньому й медійному дискурсі. Зокрема, конфліктний дискурс досліджували з позицій мультимодального аналізу та комунікативної прагматики (Черненко, 2026; Clark, 2020), вивчали мультимодальність як механізм конструювання смислу в сучасному дискурсі (Андреєва, 2016; Kress & van Leeuwen, 2001; Kress, 2010), аналізували вбудований дискурс, вставні жанри та мультимодальну наративну медіацію в художньому тексті (Page, 2010; Ryan & Thon, 2014), а також досліджували вторинні знакові системи та процеси вторинного семіозису в межах семіотики культури (Lotman, 1990; Monticelli, 2016). Значну увагу сучасні дослідники приділяють також цифровому конфліктному дискурсу, зокрема феноменам call-out culture, cancel culture, dogpiling, колективної онлайн-агресії та афективних цифрових спільнот (Clark, 2020; Papacharissi, 2015).

Окремий напрям сучасних студій становить дослідження соціальних мереж як мультимодального простору конфліктної комунікації, у межах якого цифрові форми взаємодії виступають засобами публічної моральної оцінки, колективної інтерпретації та наративної реконфігурації конфлікту. У працях, присвячених цифровому та медійному дискурсу, соцмережі розглядають як простір формування афективних публічностей, динамічної зміни суспільної думки та конфліктної поляризації (Marwick & Boyd, 2011; Papacharissi, 2015). Водночас у межах мультимодальної наратології та семіотики художнього дискурсу дедалі більшої актуальності набуває вивчення вбудованих текстів, цифрових повідомлень, медіатизованих форм embedded discourse та їхньої ролі в репрезентації психоемоційних станів персонажа, внутрішнього конфлікту та процесів вторинного смислотворення (Genette, 1980; Herman, 2009; Page, 2010).

Попри значну кількість праць, присвячених мультимодальному дискурсу, цифровій комунікації, конфліктній прагматиці та семіотиці культури, недостатньо дослідженими залишаються питання функціонування вторинної міжособистісної комунікації як механізму репрезентації інтраперсональних конфліктів у сучасному

художньому дискурсі. Подальшого теоретичного осмислення потребують також засоби вторинного семіозису, мультимодальна нарративна медіація, вставні жанри та вбудовані дискурси як форми семіотичного конструювання й інтерпретації внутрішнього конфлікту персонажа в умовах цифровізованого культурного простору. Особливо актуальним залишається вивчення ролі соціальних мереж як мультимодального конфліктного середовища, де внутрішньоособистісний конфлікт проходить процес публічної дискурсивної реконфігурації, моральної оцінки та колективної інтерпретації.

Метою статті є виявлення специфіки засобів вторинного семіозису в процесі інтерпретації інтраперсональних конфліктів у сучасному художньому дискурсі, а також аналіз ролі мультимодальної нарративної медіації, вставних жанрів та цифрової комунікації в моделюванні внутрішнього конфлікту персонажа. Для досягнення поставленої мети потрібно розв'язати низку таких **завдань**:

– систематизувати теоретичні здобутки семіотики, мультимодального дискурс-аналізу, наратології, лінгвоконфліктології та теорії комунікації й застосувати їх для дослідження інтраперсональних конфліктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі;

– розкрити специфіку засобів вторинного семіозису та вторинної міжособистісної комунікації в процесі репрезентації й інтерпретації внутрішнього конфлікту персонажа, а також визначити роль вбудованого дискурсу та вставних жанрів у семіотичному конструюванні конфліктів;

– дослідити особливості мультимодальної нарративної медіації та цифрової комунікації в моделюванні інтраперсонального конфлікту, проаналізувавши функціонування соцмережевого дискурсу, медіатизованих повідомлень і цифрових форм конфліктної взаємодії в сучасному художньому тексті.

Методи та методологія проведеного дослідження. У роботі використано низку загальнонаукових методів (методи аналізу, синтезу та узагальнення), а також спеціальних лінгвістичних методів, зокрема: *метод мультимодального дискурс-аналізу* для дослідження взаємодії вербальних, графічних, цифрових та медіатизованих семіотичних ресурсів у процесі репрезентації інтраперсональних конфліктів; *метод лінгвосеміотичного аналізу* для виявлення засобів вторинного семіозису та особливостей їх функціонування в художньому дискурсі; *метод комунікативно-прагматичного аналізу* для визначення специфіки вторинної міжособистісної комунікації та інтерпретації внутрішнього конфлікту персонажа; *елементи наратологічного аналізу* для дослідження вбудованого дискурсу, вставних жанрів та мультимодальної нарративної медіації в сучасному англійськомовному художньому дискурсі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтраперсональні конфлікти в сучасному художньому дискурсі характеризуються складною багаторівневою структурою комунікації, у межах якої внутрішній конфлікт репрезентується не лише через безпосередні форми автокомунікації, а й через опосередковані мультимодальні та медіатизовані форми взаємодії. Окрім *внутрішнього монологу*/ автокомунікативний підрівень (*inner monologue*, персонаж ↔ сам з собою), *внутрішнього діалогу* / інтраперсональний підрівень (*inner dialogue*, персонаж ↔ персонаж (у свідомості), уявний діалог), *персонажного (дієгетичного) рівня* (персонаж ↔ персонаж, пряма міжособистісна взаємодія), для детального комунікативно-прагматичного аналізу складних інтраперсональних конфліктів на різних етапах їх семіозису важливим є також вивчення так званої *вторинної* міжособистісної комунікації (Genette, 1980; Monticelli, 2016; Clark, 2020).

Такий тип комунікації має певний «ефект звернення до читача» та утілюється в художньому творі у формі епістолярної нарації (листи, звернення), реалізуються як вставний жанр (документальна вставка певного фрагмента оголошення і т.д.), медіатизована нарація (фрагменти з медіа, соцмереж та ін.), однак, вони не належать до *екстракомунікативного* рівня, навіть якщо інформація через них орієнтована на читача. Ці форми виконують *подвійну функцію* при інтерпретації внутрішньоособистісних конфліктів, де читач є не адресатом, а спостерігачем цієї комунікації (Genette, 1980, p. 78).

У термінах наратології Ж. Женетта вставлені тексти (листи, оголошення, цифрові повідомлення) належать до *інтрадієгетичного рівня*, оскільки є формами комунікації між персонажами (Genette, 1980, p. 112). Водночас вони мають подвійну адресацію: внутрішнього адресата в межах дієгезису та екстрадієгетичного наратарія, якому наратор опосередковано транслює наративну інформацію. Отже, медіатизовані документи в художньому тексті слід трактувати як інтрадієгетичні вставні тексти (*textes insérés*), що виконують функцію наративної медіації між дієгетичним рівнем і екстрадієгетичним наратарієм (внутрішньотекстовий адресат, за Ж. Женеттом).

Таким чином, вторинна міжособистісна комунікація – це опосередкована форма комунікації між персонажами, реалізована через вставні, документальні або медіатизовані форми нарації (листи, повідомлення, оголошення, цифрові тексти тощо), яка функціонує як додатковий інтерпретаційний механізм репрезентації внутрішньоособистісного конфлікту та забезпечує вторинний рівень семіотичного конструювання смислу в художньому дискурсі.

Наведемо приклад ключової ролі *вторинної* міжособистісної комунікації в ідентифікації внутрішньоособистісного конфлікту головної героїні роману Рут Веа «Поворот ключа»:

“Dear Mr Wrexham, You have no idea how many times I’ve started this letter and screwed up the resulting mess, but I’ve realised there is no magic formula here. There is no way I can MAKE you listen to my case. So I’m just going to have to do my best to set things out. However long it takes, however much I mess this up, I’m just going to keep going, and tell the truth” (Ware, p. 18).

Уривок демонструє виразний внутрішній конфлікт авторки листа, що розгортається між прагненням бути почутою та усвідомленням власної комунікативної безсилості. За формою лист представляє собою інтрадієгетичну вторинну комунікацію, але водночас це *рефлексивний дискурс*, у якому адресантка постійно коментує сам процес письма.

Внутрішній конфлікт авторки листа лінгвістично кодується через лексику невдачі та дезорганізації, повтори (*screwed up the resulting mess, mess this up*), заперечені модальні конструкції (*MAKE you listen to my case* – позначає прагнення контролю комунікативного результату, що контрастує з визнанням його неможливості та засвідчує наявність асиметрії комунікативної позиції), метакомунікативні вставки (*I’ve realised there is no magic formula here* – фіксують сумнів як частину комунікації) та синтаксичні структури накопичення (паралельна конструкція з повтором *however* відтворює внутрішній тиск і невизначеність). На прагматичному рівні застосовується стратегія зниження очікувань адресата (*You have no idea how many times... however much I mess this up*), що трактується як форма превентивного виправдання, яка захищає мовця від можливої негативної оцінки та водночас оголює її вразливість.

Сукупність цих засобів формує дискурс мовленнєвої невпевненості і внутрішнього конфлікту, у межах якого акт «говорити правду» постає як єдино можливе, але ризиковане комунікативне рішення. «*I'm just going to keep going, and tell the truth*» – це момент внутрішнього рішення, та наявності і тривалості, а не зняття конфлікту.

Отже, у художньому дискурсі мультимодальна наративна медіація реалізується через взаємодію тексту, вставних документів, цифрових повідомлень, типографічних елементів, візуальних маркерів та інших мультимодальних ресурсів, які забезпечують багаторівневу інтерпретацію конфліктів і внутрішніх станів персонажа. Розглянемо також приклад вставного тексту, медіатизованого документа, а саме газетної публікації у «жовтій пресі» стосовно зіркової пари – подружжя Евелін та Дона, а також його ролі у відображенні внутрішнього, приватного конфлікту пари:

“Sub Rosa June 22, 1959 COLD, COLD EVELYN Why would a beautiful couple with a gorgeous five-bedroom home not be interested in filling it up with a brood of children? You'd have to ask Don Adler and Evelyn Hugo that question. Or maybe you'd just have to ask Evelyn. Don wants a baby, and certainly we've all been waiting with bated breath to find out when the progeny of those two beautiful creatures will make his or her way into the world. We know any child they have would be sure to send us into fits of swooning. But Evelyn's saying no. <> ...Instead, she's out at Schwab's with single girls like Celia St. James! Poor Don's at home, yearning for a child, while Evelyn's out having the time of her life. It's all Evelyn, Evelyn, Evelyn in that house. And she's left a very unsatisfied husband” (Reid, p. 143).

Жанрово-стилістична рамка уривку у межах *вторинної* комунікації представлена в стилі жовтої світської журналістики (gossip column). Внутрішній конфлікт пари не описується прямо, а інсценується через риторичні питання як інструмент драматизації і маніпуляції (*Why would a beautiful couple... not be interested in filling it up with a brood of children?*), який створює ілюзію очевидності проблеми. Застосовується прийом лексичного протиставлення персонажів (*Poor Don's at home, yearning for a child... Evelyn's saying no*), що автоматично позиціонує Дона як жертву і переносить відповідальність виключно на Евелін. Просторова метафора конфлікту: Дон → *at home, yearning*, замкнений простір; Евелін → *out at Schwab's, with single girls*, відкритий, «небезпечний» простір відтворює класичну патріархальну дихотомію та підсилює уявлення, що Евелін порушує межі дозволеного. Форма інклюзивного «we» (*certainly we've all been waiting with bated breath...*) чинить соціальний тиск на персонажа та ізолює Евелін як ту, що протистоїть «усім».

Тобто, конструювання внутрішнього конфлікту подається не як діалог чи взаємна напруга, а як односторонній конфлікт «бажання vs відмова», де бажання = морально правильне (Дон), а відмова = егоїзм і холодність (COLD, COLD EVELYN) та редукує складний особистісний конфлікт до однієї риси характеру.

Через *вторинні* форми міжособистісної комунікації, які широко використовує авторкароману «Жовтолика» Ребекка Кван (листи, твітви́в'адресата @AthenaLuisGhost, реакції в соцмережах), можемо простежити не тільки шляхи інтенсифікації (підсилення) внутрішнього конфлікту персонажа Джуніпер як крадійки літературної спадщини відомої азійської письменниці Атени Лью, але й проаналізувати більш широкі суспільні цифрові мовні та дискурсивні явища, безпосередньо дотичні до проблематики конфлікту. Наприклад, проаналізувати самовиправдовувальний лист Джуніпер як спосіб розв'язання внутрішньоособистісного та суспільно резонансного конфлікту, порівнюючи його з класичною “*non-apology apology*” – публічною заявою, яка формально імітує вибачення, але не містить визнання провини та зміщує фокус

на почуття мовця або на неправильне «сприйняття» з боку інших (тип. формула “*I’m sorry if anyone was offended*”). Отже, текст листа містить таке:

Hi everyone,

I’ve of course been aware of the recent allegations circulating about the authorship of The Last Front. I apologize for not speaking up sooner. Please understand that this has been a difficult time for me, and that I am still struggling to cope with my best friend’s tragic death.

In short, the allegations are completely false. The Last Front is my original creation. I was inspired by Athena to look into this forgotten chapter of global history, and it’s no surprise that her voice shines through in my work.

I understand this whole situation is racially fraught. <> ...This pigeonhole’s both of us, and flattens our identities as writers.

I don’t know the motives of the people behind this rumor, but I can only take it as a hurtful, malicious attack on my relationship with someone I miss very much, and whose death was one of the most traumatic experiences of my life.

My agent and editor have conducted their own independent investigations and have found no wrongdoing. I won’t be speaking on this again.

Thank you, Juniper (Kuang, p. 161).

Офіційно-захисний авторський лист Джуніпер є контрольованим, ретельно сконструйованим посланням з формальним вибаченням без етичного ядра (*I apologize for not speaking up sooner*), тобто вибачення за комунікацію, а не за вчинок. Класичним маркером non-apology є також використання емоційної лексики як морального імунітету (*this has been a difficult time for me, one of the most traumatic experiences of my life*) – постраждала сторона зникає з дискурсу, а натомість з’являється образ страждальця-автора.

Внутрішній конфлікт Джуніпер репрезентовано в листі мовою самовиправдання і витіснення вини, заперечення через категоричність (*In short, the allegations are completely false*). Лінгвістична напруга між категоричним запереченням і потребою довго пояснюватися сигналізує внутрішню нестабільність позиції. *I was inspired by Athena... it’s no surprise that her voice shines through in my work* лінгвістично виглядає як раціоналізація крадіжки: Джуніпер одночасно знає правду й маскує її допустимими термінами літературного дискурсу (метафора *her voice shines through*, дієслово *inspired* легалізує близькість до чужого тексту). Внутрішній конфлікт проявляється у страху бути викритою, Джуніпер використовує також морально легітимну расову риторіку як певний щит (*I understand this whole situation is racially fraught...*). Конфлікт подається як щось, що сталося з нею, а не через неї (*I don’t know the motives of the people behind this rumor...*).

Класичний фінал non-apology – одностороннє завершення дискурсу (*I won’t be speaking on this again*). Як показують подальші події навколо крадіжки роману, non-apology часто погіршує кризу замість її залагодження.

Лінгвістичний аналіз реакцій соцмереж на лист non-apology apology з фокусом на внутрішній (психологічний, конфлікт між знанням провини й потребою зберегти моральну ідентичність) та зовнішній (соціальний, конфлікт між офіційним, інституційно захищеним мовленням і нестримним колективним голосом соцмереж) конфлікт персонажки, яка вкрала рукопис Атени Лью, передбачає також виокремлення такого мовно-дискурсивного явища як “*dogpiling*” (букв. «навалитися всією зграєю») – голоси агресивного цифрового натовпу (емоційного, фрагментарного, неконтрольованого), це ситуація, коли велика кількість людей одночасно публічно атакує одну особу, зазвичай у соцмережах (Clark, 2020; Monticelli, 2016). Але лінгвістично це не просто масова

агресія, а специфічний режим мовлення, мовна практика (мовні удари), яка в цьому випадку формує *зовнішній конфлікт*: мова соцмереж виступає як засіб деконструкції офіційного тону листа. Отже, перші відповіді і твіти з цитуванням такі:

"Fucking liar.

So you just happened to write a book that your dead friend would have been working on? Seems convenient to me.

LOL she's not even good at writing apologies. <> ...

Don't believe a word from your mouth, racist bitch. If that's the truth, why did it take you so long to say anything?" (Kuang, p. 162).

Тобто, ми спостерігаємо повний стилістичний розрив між листом Джуніпер і твітами: повні речення vs фрагментарне мовлення, формальна ввічливість vs обсценна лексика, логічна структура vs сарказм, риторичні запитання. Цей розрив підриває авторитет листа та водночас демонструє *асиметрію влади*: офіційна мова більше не домінує, твіти містять пряму номінацію провини (*Fucking liar, racist bitch*), не використовуючи евфемізми, не цікавлячись її емоційним станом та ін., тобто застосовують мовну стратегію *зняття маски*. Використовуючи логічні пастки та часові маркери (*If that's the truth, why did it take you so long to say anything?*), соцмережі переходять від емоційного нападу до раціональної деконструкції її мовлення.

Таким чином, відбувається зовнішній конфлікт, утілений у зазначеному цілісному фрагменті – конфліктиві, на *внутрішньому (інтрадієгетичному) вторинному комунікативному рівні* в художньому творі як зіткнення двох режимів правди, який можна структурувати за допомогою таблиці:

Таблиця 1

Бінарна модель конфліктного семіозису у вторинній міжособистісній комунікації

Джуніпер	Соцмережі
<i>Авторитет інституції (agent, editor)</i>	<i>Недовіра до індустрії</i>
<i>Мова травми</i>	<i>Мова люті</i>
<i>Абстракції</i>	<i>Конкретні звинувачення</i>
<i>Контроль</i>	<i>Хаос</i>

Таким чином, за допомогою аналізу вторинного комунікативного рівня висновуємо підсилення *внутрішнього* конфлікту Джуніпер засобами *зовнішнього* конфлікту: адже чим інтенсивніше Джуніпер намагається контролювати наратив, тим агресивніше його руйнують.

Необхідно також зауважити, що всі конфлікти, які вдалося виокремити в романі Ребекки Кван «Жовтолика» за допомогою проведеного аналізу (*расовий, етичний, інституційний, конфлікт цифрової моралі* тощо) не розв'язуються – вони лише тимчасово нівелюються. І ключову роль у цьому процесі відведено соцмережам як дискурсивному простору нестабільної «правди».

Проаналізуємо з погляду лінгвістично-дискурсивного аналізу, чому в такому випадку соцмережі виступають як каталізатори конфліктів зовнішніх і внутрішніх, а не інструментом їхнього розв'язання чи завершення, яку роль вони відіграють в їх загостренні, трансформації і «згасанні». Для реалізації цього завдання проаналізуємо такий уривок-фрагмент з роману «Жовтолика», який ілюструє мінливість і конфліктність «суспільної думки» соцмереж:

“Though once I get through the initial flurry of fuck-yous, it’s apparent that my statement has gone over quite well. I can actually see the needle of public opinion shifting from skepticism to sympathy overnight.

This has been one of the most vicious and malicious campaigns I’ve ever seen, tweets a prominent blogger who’s been neutral on the debacle so far. Shame on you all for the damage done to Juniper Song, and to Athena Liu’s legacy.

Twitter, this is why we can’t have nice things, says a BookTuber with fifty thousand subscribers. When will we learn not to dog pile on situations we know nothing about?

There’s also this statement from Xiao Chen, which, honestly, I’ll take: This book is so racist that it’s obvious only a white person could have written it.

By the next morning, the @AthenaLiusGhost account has disappeared. There’s nothing to point back to now; no original claim to bolster. The citation links are broken; the quote tweets lead to nothing. <>...Besides, the only one who could act on behalf of Athena’s literary estate is Mrs. Liu, and she hasn’t made a statement or reached out to me. There is nothing solid to this smoke monster; only the fleeting memory of lots of people yelling over nothing” (Kuang, p. 162).

Уривок демонструє накладання кількох конфліктів, які в соцмережах не розділяються, а взаємно підсилюють одне одного: расовий конфлікт, інституційний, конфлікт репрезентацій, конфлікт цифрової моралі, конфлікт пам’яті або етичний конфлікт тощо.

I can actually see the needle of public opinion shifting... демонструє метафору “голки суспільної думки”, вимірюваності моралі, уявлення, що суспільна істина – це графік, а не етична позиція. Тобто, конфлікт зводиться до питання: *на чьому боці більшість сьогодні?*, адже соцмережі в цьому випадку не шукають правди, а лише фіксують тренд.

Роль моральних арбітрів при цьому виконують інфлюенсери (*tweets a prominent blogger... says a BookTuber with fifty thousand subscribers*), де чисельність підписників стає маркером легітимності. Відбувається також перевертання ролей агресора і жертви (*This has been one of the most vicious and malicious campaigns... Shame on you all for the damage done to Juniper Song*). Мова соцмереж переписує наратив та переносить статус жертви з Атени (померлої, безголосої) на Джуніпер (живу, публічну особу).

Твіт *This book is so racist that it’s obvious only a white person could have written it* представляє собою іронічну інверсію расового аргумента, який, з одного боку, підриває захисний расовий дискурс Джуніпер, а з іншого – дискредитує саму можливість расової критики, а отже, читається як «перегин / абсурд». Це дозволяє більшості відкинути всю проблему як надлишкову, надмірну, а расовий конфлікт зробити карикатурним.

By the next morning, the @AthenaLiusGhost account has disappeared – пасивна конструкція *has disappeared*, відсутність агента дії демонструє ключовий момент, де соцмережі постають як механізм амнезії – не спростування чи виправдання, а просте стертя слідів. Простір соцмереж не постає як простір, де конфлікти не розв’язуються, вони просто *зникають* з інтерфейсу.

Понад те, уривок демонструє також суспільний конфлікт між юридичною та моральною істиною (*there’s not a shred of concrete proof... they don’t have enough to escalate this to legal action*), де соцмережі створюють обвинувачення без суду, і так само швидко їх анулюють, якщо докази не «закріплені», а джерела зникають. Тобто, виникає небезпечна норма – «якщо платформа не пам’ятає, значить, нічого не було».

Фінальна метафора «*smoke monster*» («димовий фантом») у реченні *There is nothing solid to this smoke monster; only the fleeting memory of lots of people yelling over*

nothing знецінює колективну дію та подає суспільний конфлікт як ілюзію, істерію, шум. Тобто, завершення цифрового конфлікту досить типове: моральна втома замість відповідальності, забуття замість рефлексії. Суспільні конфлікти – расові, інституційні, етичні – не зникають, але розчиняються в циклі *обурення* → *співчуття* → *забуття*.

У наведених уривках прослідковується також таке явище як *call-out culture* – це форма публічної соціальної критики, за якої помилки або проблемні дії людини відкрито виносяться в публічний простір, найчастіше в соцмережах, з метою притягнення до відповідальності (Clark, 2020, р. 89). Важливим тут є те, що це не просто «викриття», а специфічна мовна і культурна практика (*call-out* – «публічно назвати проблему»). Вона виникла як інструмент маргіналізованих груп (на відміну від *call-in* – практика називати проблему приватно, пояснювально, з простором для росту, яка працює лише там, де є влада слухати, тому часто недоступна для маргіналізованих голосів), іншими словами, це спосіб зробити видимими речі, які раніше ігнорувалися (расизм, сексизм, культурна апропріація та ін.) (*посилання*) Відповідно, її початковий імпульс – корекція поведінки, а не покарання.

Як мовне явище, *call-out culture* – це мовлення прямої відповідальності, на відміну від узагальненого осуду. *Call-out* завжди називає суб'єкта дії, конкретизує її, використовує форму звернення (e.g. *This is racist*). Тобто, це явище можна охарактеризувати як публічну стратегію та моральну артикуляцію проблеми. На відміну від *dogpiling*, тут важлива видимість і введення моральних категорій у публічний простір, а не просто агресія як така. *Call-out* – це перший етап, який може залишитись етичним жестом, або скотитися в *cancel culture* (колективне вигнання, усунення з простору), або *dogpiling*.

У кейсі Джуніпер початкові звинувачення (плагіат, расова апропріація) представляють собою типовий випадок *call-out*, але далі вони радикалізуються, фрагментуються та перетворюються на *dogpiling*, після чого знецінюються та делегітимізуються як «інтернет-істерія». Парадокс полягає в тому, що коли *call-out* переходить у шум, система може повністю ігнорувати його зміст.

До додаткових засобів смислотворення та смислоінтерпретації при лінгвістично-дискурсивному аналізі мультимодальних інтра- та інтерперсональних конфліктів залучаємо також широкий спектр засобів вторинного семіозису, таких як: невербальні засоби, візуальні, графічні маркери (засоби параграфеміки) та ін. як комплементарне оперування декількома семіотичними системами.

Зауважимо також, що якщо в графічному романі такі візуальні семіотичні засоби, наприклад, малюнок, виступають як самодостатні носії смислу (див. *Persepolis*), то в інших типах аналізованого художнього дискурсу (соціальний, психологічний, історичний, пригодницький і т.д. романи) малюнок виступає зазвичай вторинним семіотичним ресурсом комплементарного типу (*complementary*), який доповнює, підсилює інформацію, містить певну прагматичну інтенцію. Наприклад, у романі «Приховані малюнки» Джейсона Рекулака (див. *Hidden Pictures*) автор використовує дитячий малюнок для посилення психологічної напруги в процесі актуалізації внутрішнього конфлікту головної героїні.

Таким чином, у межах нашого дослідження вторинну міжособистісну комунікацію трактуємо як опосередковану форму взаємодії персонажів, реалізовану через вставні жанри, цифрові повідомлення, епістолярні та медіатизовані форми дискурсу. Засоби вторинного семіозису при цьому виступають семіотичними інструментами реалізації такої комунікації та забезпечують процес повторного смислотворення й інтерпретації інтраперсонального конфлікту в художньому дискурсі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження засвідчило, що інтраперсональні конфлікти в сучасному англійськомовному художньому дискурсі характеризуються складною мультимодальною та багаторівневою семіотичною структурою, у межах якої внутрішній конфлікт персонажа проходить процес вторинного означування через взаємодію різних знакових систем. Встановлено, що засоби вторинного семіозису, реалізовані через вставні жанри, епістолярні та цифрові форми комунікації, функціонують як механізми мультимодальної наративної медіації та забезпечують процес опосередкованої інтерпретації внутрішнього конфлікту. Вторинна міжособистісна комунікація при цьому виступає важливим інструментом інтенсифікації інтраперсонального конфлікту через зовнішній цифровий конфліктний простір.

Результати аналізу також демонструють, що соціальні мережі в сучасному художньому дискурсі функціонують як окремий мультимодальний механізм конфліктної взаємодії, де процеси call-out culture, dogpiling, цифрової моральної оцінки та колективної реакції формують нові моделі конфліктного семіозису. У межах такого дискурсивного простору внутрішній конфлікт персонажа проходить процес публічної реконфігурації, а мультимодальні цифрові ресурси (твіти, повідомлення, inserted texts, графічні та параграфемічні елементи) виступають засобами повторного смислотворення та інтерпретації конфліктів.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у вивченні інтраперсональних та інтерперсональних конфліктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі з позицій цифрової наратології, когнітивної лінгвістики, критичного дискурс-аналізу, гендерної лінгвістики та медіалінгвістики. Актуальним також залишається подальше дослідження мультимодального конфліктного дискурсу соціальних мереж, цифрових форм наративної медіації та новітніх засобів вторинного семіозису в умовах трансформації сучасного медіатизованого культурного простору.

Конфлікт інтересів

У цьому дослідженні немає конфлікту інтересів.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Андреева, І. О. (2016). Мультимодальний аналіз дискурсу: методологічна основа та перспективи. *Одеський лінгвістичний вісник*, 7, 10–15.
- Ізотова, Н. П., & Потапенко, С. І. (Ред.). (2024). *Український воєнний дискурс: полілог жанрів і стилів: колективна монографія*. Київ: ВЦ КНЛУ.
- Шеремет, Н.О., Лазебна, О.А. (2025). Вербалізація негативних емоційних станів (на матеріалі горорів Стівена Кінга та Патріка Зюскінда). *Наукові записки. Серія : Філологічні науки*. 213, 414–419.
- Черненко, О.В. (2026). Комунікативна структура інтраперсональних конфліктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*, 37 (76) №1, 211–217.
<https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/33>
- Clark, M. D. (2020). Drag them: A brief etymology of so-called “cancel culture.” *Communication and the Public*, 5(3–4), 88–92.
<https://doi.org/10.1177/2057047320961562>
- Elleström, L. (2010). *Media borders, multimodality and intermediality*. Palgrave Macmillan.

- Genette, G. (1980). *Narrative discourse: An essay in method* (J. E. Lewin, Trans.). Cornell University Press.
- Herman, D. (2009). *Basic elements of narrative*. Wiley-Blackwell.
- Kuang, Rebecca (2024). *Yellowface*. New York: Harper Collins Publishers.
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge.
- Lotman, Y. M. (1999). The phenomenon of culture. In *Universe of the mind: A semiotic theory of culture* (pp. 145–153). Indiana University Press.
- Marwick, A., & Boyd, d. (2011). To see and be seen: Celebrity practice on Twitter. *Convergence*, 17(2), 139–158.
<https://doi.org/10.1177/1354856510394539>
- Monticelli, D. (2016). Critique of ideology or/and analysis of culture? Barthes and Lotman on secondary sign systems. *Sign Systems Studies*, 44(3), 347–364.
<https://doi.org/10.12697/SSS.2016.44.3.07>
- Page, R. (2010). *New perspectives on narrative and multimodality*. Routledge.
- Papacharissi, Z. (2015). *Affective publics: Sentiment, technology, and politics*. Oxford University Press.
- Ryan, M.-L., & Thon, J.-N. (Eds.). (2014). *Storyworlds across media: Toward a media-conscious narratology*. University of Nebraska Press.
- Reid, T. J. (2023). *The Seven Husbands Of Evelyn Hugo*. New York: Atria Books.
- Ware, R. (2019). *The Turn of the Key*. London: Penguin Random House.

REFERENCES

- Andrieieva, I. O. (2016). Multymodalnyi analiz dyskursu: Metodolohichna osnova ta perspektyvy [Multimodal discourse analysis: Methodological foundations and perspectives]. *Odeskyi linhvistychnyi visnyk*, 7, 10–15.
- Izotova, N. P., & Potapenko, S. I. (Eds.). (2024). *Ukrainskyi voiennyi dyskurs: Poliloh zhanriv i styliv: Kolektyvna monohrafiia* [Ukrainian wartime discourse: Polylogue of genres and styles: Collective monograph]. VTs KNLU.
- Sheremet, N. O., & Lazebna, O. A. (2025). Verbalizatsiia nehatyvnykh emotsiinykh staniv (na materiali hororiv Stivena Kinga ta Patrika Ziuskinda) [Verbalization of negative emotional states (based on the horror novels of Stephen King and Patrick Süskind)]. *Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky*, 213, 414–419.
- Chernenko, O. V. (2026). Komunikatyvna struktura intrapersonalnykh konfliktyviv u suchasnomu anhliiskomovnomu khudozhnomu dyskursi [Communicative structure of intrapersonal conflictives in modern English-language fictional discourse]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 37(76), 1, 211–217.
<https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/33>
- Clark, M. D. (2020). Drag them: A brief etymology of so-called “cancel culture.” *Communication and the Public*, 5(3–4), 88–92.
<https://doi.org/10.1177/2057047320961562>
- Elleström, L. (2010). *Media borders, multimodality and intermediality*. Palgrave Macmillan.
- Genette, G. (1980). *Narrative discourse: An essay in method* (J. E. Lewin, Trans.). Cornell University Press.
- Herman, D. (2009). *Basic elements of narrative*. Wiley-Blackwell.
- Kuang, Rebecca (2024). *Yellowface*. New York: Harper Collins Publishers.
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge.

- Lotman, Y. M. (1999). The phenomenon of culture. In *Universe of the mind: A semiotic theory of culture* (pp. 145–153). Indiana University Press.
- Marwick, A., & Boyd, d. (2011). To see and be seen: Celebrity practice on Twitter. *Convergence*, 17(2), 139–158.
<https://doi.org/10.1177/1354856510394539>
- Monticelli, D. (2016). Critique of ideology or/and analysis of culture? Barthes and Lotman on secondary sign systems. *Sign Systems Studies*, 44(3), 347–364.
<https://doi.org/10.12697/SSS.2016.44.3.07>
- Page, R. (2010). *New perspectives on narrative and multimodality*. Routledge.
- Papacharissi, Z. (2015). *Affective publics: Sentiment, technology, and politics*. Oxford University Press.
- Ryan, M.-L., & Thon, J.-N. (Eds.). (2014). *Storyworlds across media: Toward a media-conscious narratology*. University of Nebraska Press.
- Reid, T. J. (2023). *The Seven Husbands Of Evelyn Hugo*. New York: Atria Books.
- Ware, R. (2019). *The Turn of the Key*. London: Penguin Random House.

Дата надходження до редакції 10.03.2026
Ухвалено до друку 23.04.2026

Відомості про автора

<p>Черненко Ольга Віталіївна,</p> <p>кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології, Київський національний лінгвістичний університет</p> <p>e-mail: olha.chernenko@knlu.edu.ua</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>прагмалінгвістика, семіотика, дискурс-аналіз, лінгвістична конфліктологія, гендерні студії, граматика</p>
--	--	---

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)